

قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح در نظم حقوقی کنونی

(دکترین و رویه کیفری ایران)

بر اساس:

مجموعه قوانین مرتبط با جرایم نیروهای مسلح،
نظریات مشورتی اداره حقوقی قوه قضائیه، بخشنامه‌های ریاست محترم قوه قضائیه،
آراء و احکام محاکم نظامی، نظرات علما و فقها و حقوقدانان

تألیف:

دکتر ایرج گلدوزیان

(استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران)

سلمان کونانی

(دانشجوی دکترای حقوق کیفری و جرم‌شناسی و استاد دانشگاه)

محمدرضا محمدی کشکولی

(قاضی دادگاه کیفری استان تهران و استاد دانشگاه)

سرشناسه : گلدوزیان، ایرج
 عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام
 عنوان و نام پدیدآور : قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح در نظم حقوقی کنونی
 (دکترین و رویه کیفری ایران) / تألیف: ایرج گلدوزیان، سلمان کونانی، محمدرضا محمدی کشکولی.
 مشخصات نشر : تهران: جنگل: جاودانه، ۱۳۹۰
 مشخصات ظاهری : ۵۲۸ ص
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۱-۸۹۸-۶
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه
 موضوع : قوانین نظامی - ایران
 موضوع : جرایم نظامی - ایران
 موضوع : ایران - نیروهای مسلح - قوانین و مقررات
 شناسه افزوده : کونانی، سلمان
 شناسه افزوده : محمدی کشکولی، محمدرضا
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ ق ۵۸ / KMH۳۷۵۸
 رده بندی دیویی : ۳۴۳/۵۵۰۱۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۶۹۷۷۶۵

ستاد
 جنگل

عنوان کتاب: قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح در نظم حقوقی کنونی
 (دکترین و رویه کیفری ایران)
 مؤلفان: دکتر ایرج گلدوزیان، سلمان کونانی، محمدرضا محمدی کشکولی
 ناشر: انتشارات جنگل، جاودانه
 ناظر فنی: امین لشکری
 نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۱
 قطع و تیراژ: وزیری، ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال با جلد نفیس
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۱-۸۹۸-۶

تلفن: ۰۶۶۴۸۲۸۳۰ - ۰۶۶۴۸۶۱۱۵ - ۰۲۱
[http:// www.junglepub.org](http://www.junglepub.org)
 email:// Info@junglepub.org ۰۳۱۱ - ۳۲۰۵۰۶۷ - ۳۲۰۳۸۰۰ - ۹

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

فهرست مطالب

فصل اول: مواد عمومی	۱
فصل دوم: جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی	۵۷
فصل سوم: جرایم برخلاف تکالیف نظامی	۹۱
فصل چهارم: فرار از خدمت	۱۴۷
بخش اول: فرار در زمان صلح	۱۴۷
بخش دوم: فرار در زمان جنگ و درگیری‌های مسلحانه	۱۵۴
بخش سوم: مقررات مشترک	۱۶۲
فصل پنجم: گزارش خلاف واقع	۱۷۱
فصل ششم: تقلب و دسیسه در امور نظام وظیفه و تصدیق نامه‌های خلاف واقع	۱۷۳
فصل هفتم: فروش و حیف و میل و واگذاری اشیای نظامی و اموال نیروهای مسلح	۱۷۷
فصل هشتم: سرقت	۱۸۵
فصل نهم: آتش زدن و تخریب و اتلاف	۲۰۳
فصل دهم: سوء استفاده و جعل و تزویر	۲۰۹
فصل یازدهم: ارتشاء، اختلاس و اخاذی	۲۴۹
فصل دوازدهم: استفاده غیر قانونی البسه رسمی یا علایم و نشان‌ها و مدال‌های نظامی	۲۸۲
فصل سیزدهم: سایر مقررات	۲۸۷
ضمایم	۳۰۳
الف) قوانین	۳۰۳
قانون دادرسی و کیفر ارتش - مصوب ۱۳۱۸/۱۰/۴	۳۰۳
قانون مقررات اداری و استخدامی دادستانی کل، دادسراها، دادگاه‌های انقلاب اسلامی، سازمان زندان‌ها و سازمان قضایی نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۰/۱/۱۱	۳۷۶
قانون اصلاح موادی از قانون دادرسی و کیفر ارتش مصوب ۱۳۵۶/۵/۱۹	۳۷۸

قانون الحاق سازمان قضایی ارتش به دادگستری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۰/۸/۱۰	۳۸۰
مجلس شورای اسلامی و اصلاحیه‌های مورخ ۱۳۶۱/۴/۱ و ۱۳۶۸/۱۰/۲۶	۳۸۲
لایحه قانونی اصلاح ماده ۲۸۱ قانون دادرسی و کیفر ارتش مصوب ۱۳۵۸/۶/۸	۳۸۳
موادی از قانون مجازات اسلامی، مرتبط با نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۵ و ۱۳۷۰	۳۹۴
مبارزه و افساد فی الارض	۳۹۶
جرایم ضد امنیت داخلی و خارجی کشور	۴۱۴
قانون به کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری مصوب ۱۳۷۳/۱/۱۸	۴۱۹
قانون اصلاح قانون دادرسی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۴/۲/۲۲ و ماده واحده الحاق سازمان قضایی ارتش به دادگستری مصوب ۱۳۶۰/۸/۱ و ۱۳۶۱/۴/۱	۴۲۱
قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون دادرسی و کیفر ارتش مصوب ۱۳۵۶/۲/۶	۴۲۲
قانون حمایت قضایی از بسیج مصوب ۱۳۷۱/۱۰/۱ مجلس شورای اسلامی	۴۲۴
لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون دادرسی و کیفر ارتش مصوب ۱۳۵۸/۶/۱۳	۴۲۵
قانون اصلاح قسمتی از قانون دادرسی و کیفر ارتش و نسخ بعضی از مواد قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۵۴/۴/۱۸ کمیسیون دادگستری مجلسین	۴۴۳
قانون دادرسی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۴/۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی و اصلاحیه مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۲۶	۴۴۵
قانون فروش و انتقال پادگان‌ها و سایر اماکن نیروهای مسلح به خارج از حریم شهرها مصوب ۱۳۸۸/۶/۱۱	۴۴۸
قانون اجازه واگذاری رسیدگی به پاره‌ای از بزه‌های وارد در صلاحیت دادگاه‌های نظامی به دادگاه‌های دادگستری مصوب ۱۳۲۰	۴۴۹
قانون تعیین حدود صلاحیت دادرها و دادگاه‌های نظامی کشور مصوب ۱۳۷۳/۵/۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام	۴۵۰
قانون حمایت قضایی از کارکنان دولت و پرسنل نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۶/۷/۲۶ مجلس شورای اسلامی	۴۵۱
قانون راجع به طرز رسیدگی به جرایم عمومی افسران و افراد و کارمندان ارتش و ژاندارمری کل کشور مصوب ۱۳۳۹	۴۵۲
قانون نحوه تخلیه خانه‌های سازمانی نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۵/۶	۴۵۳
مقررات قانونی درباره منع دخالت نظامیان در فعالیت‌های سیاسی، حضور در احزاب و تبلیغات انتخاباتی	

ب) بخشنامه‌ها	۴۵۵
بخشنامه شماره ۱/۷۳/۱۵۲۳ مورخ ۷۶/۲/۲۴ به کلیه مراجع قضایی کشور	۴۵۵
بخشنامه در خصوص عدم توقیف اموال وزارت دفاع در جهت دریافت محکوم به از فرد نظامی	۴۵۵
بخشنامه شماره ۲/۶۶/ب/ش - ۶۶/۲/۱۳ به مراجع قضایی در خصوص چگونگی تنظیم برگه احضاریه و اوراق دیگر مربوط به سربازان وظیفه	۴۵۶
بخشنامه شماره ۱/۷۸/۱۳۶۳۶ - ۷۸/۱۲/۱۹ به دادگستری استان‌ها و شهرستان‌ها در خصوص دستور فرامانده معظم کل قوا در مورد عدم مقاومت نیروهای مسلح در برابر احکام صادره قضایی	۴۵۶
بخشنامه شماره ۱/۷۹/۱۲۲۳۲ - ۷۹/۸/۱۵ به قضات دادگاه‌های عمومی و انقلاب و سازمان قضایی نیروهای مسلح در خصوص برخورد قاطع، سریع و قانونی با مهاجمان به ضابطان و مأموران دارای مجوز بسیج	۴۵۷
بخشنامه شماره ۱/۷۹/۱۲۴۱۰ - ۷۹/۸/۱۶ به رؤسای کل دادگستری‌های استان‌ها و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و سازمان قضایی نیروهای مسلح در خصوص رفع ابهام از توافقنامه نحوه ارتباط، نظارت و همکاری بازداشتگاه‌های سازمان حفاظت اطلاعات نیروهای مسلح با سازمان زندان‌ها	۴۵۸
بخشنامه شماره ۱/۳۷۵۷۰ مورخ ۷۵/۱۱/۱۷ به کلیه مراجع قضایی سراسر کشور در خصوص شمول قانون به‌کارگیری سلاح توسط نیروهای مسلح درباره اعضای بسیج	۴۵۹
ج) دستورالعمل‌ها	۴۶۰
مصوبه نحوه گزارش جرم فرار از خدمت به مرجع قضای مصوب ۱۳۸۸/۷/۳۰	۴۶۰
دستورالعمل نحوه تأمین هزینه‌های کارشناسی پرونده‌های مربوط به نیروهای مسلح در محاکم قضایی مصوب ۱۳۸۱/۱۱/۱۴ ستاد کل نیروهای مسلح	۴۶۱
دستورالعمل حبس با خدمت موضوع تبصره ماده ۱۱ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۵ قوه قضاییه	۴۶۳
دستورالعمل بند (الف) و تبصره‌های ماده ۶۰ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۳/۵/۲۸ ستاد کل نیروهای مسلح	۴۶۷
دستورالعمل اجرایی موضوع ماده ۱۳۰ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۲۷	۴۷۲
ستاد کل نیروهای مسلح	۴۷۲
دستورالعمل نحوه احضار و جلب فرماندهان نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۵/۳/۲۸ فرماندهی کل قوا	۴۷۹

- (د) آیین نامه ها ۴۸۱
- آیین نامه اجرایی بند (۵) ماده (۳) قانون به کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری مصوب ۱۳۸۱/۴/۳۰ هیئت وزیران ۴۸۱
- آیین نامه نحوه تبدیل وضع کارکنان مشمول قانون مقررات اداری و استخدامی دادستانی کل، دادسراها، دادگاه های انقلاب اسلامی، سازمان زندان ها و سازمان قضایی نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۳ هیأت وزیران ۴۸۲
- آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۱۵) قانونی به کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری مصوب ۱۳۷۹/۶/۱۳ هیئت وزیران ۴۸۶
- مواد الحاقی به آیین نامه قانون تشکیل و صلاحیت دادگاه نظامی موقت زمان حکومت نظامی مصوب ۱۳۳۱/۴/۲۰ ۴۸۷
- موادی از آیین نامه انضباطی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران ۴۸۸
- و کلام آخر ۵۰۰

- منابع و مآخذ ۵۰۱
- (الف) منابع فارسی ۵۰۱
- یکم) کتاب ها ۵۰۱
- دوم) مقالات ۵۰۵
- سوم) پایان نامه ها ۵۰۶
- چهارم) تقریرات ۵۰۶
- (ب) منابع عربی ۵۰۷
- (ج) انگلیسی ۵۰۸

علائم اختصاری

سازمان قضایی نیروهای مسلح.....	س.ق.ن.م
قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح.....	ق.م.ج.ن.م
قانون مجازات اسلامی.....	ق.م.ا
آیین‌نامه انضباطی نیروهای مسلح.....	آ.ا.ن.م
قانون مجازات عمومی.....	ق.م.ع
قانون آیین دادرسی کیفری.....	ق.آ.د.ک
قانون دادرسی و کیفر ارتش.....	ق.د.و.ک.ا
قانون راجع به مجازات اسلامی.....	ق.ر.ب.م.ا
قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشا، اختلاس و کلاهبرداری.....	ق.ت.م.م.ا.و.ک
حقوق جزای عمومی.....	ح.ج.ع
حقوق جزای اختصاصی.....	ح.ج.ا
اداره حقوقی قوه قضاییه.....	ا.ح
رجوع کنید.....	ر.ک
نگاه کنید.....	ن.ک

قال الله تعالى: «... إِنْ الْحُكْمَ إِلَّا اللَّهُ يُقْضَىٰ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ»
«... و همانا هیچ قانونی و حکمی جز برای خدا نیست که او حق را بیان می‌دارد و بهترین حکم‌کنندگان و قانون‌آوردندگان است.»^۱

پیشگفتار

قانون‌نویسی و قانون‌گذاری جلوه‌ای از تدبیر رحیم جامعه که اعظم و اعالی و اعتمد مردمان است، در نیل به احترام، اعتداد و ارزش‌گذاری به هنجارها و اصول بنیادین زندگی جمعی مسالمت‌آمیز و اعراض از اعتساف نسبت بدان‌ها در نظام اجتماعی می‌باشد.

به وضوح مبرهن است که نگاشتن قانون خوب و منفع از هرگونه تلفیف و تلوین ادبیات و فحوای کلام از سوی مقنن، کمال و تمام غایت مطلوب است، چه که اعتلاء نظام اجتماعی مستلزم خوب اجرا کردن قانون نیز می‌باشد. ناگفته پیداست که این امر مقتضی است که اولاً، اعراق قانون منفع نبوده و خود قانون با برخورداری از پتانسیل مطلوب، تمهید لوازم و بستر همکاری مساعد دستگاه‌های اجرایی ذیربط را پوشش داده باشد، ثانیاً، تعامل دستگاه‌های اجرایی و سایر نهادهایی مربوطه با مقنن و قوانین موجود دو طرفه، سازنده، متناسب با مقتضیات روز و منفک از هرگونه تناد و تنافی باشد.

فی الجمله، بایسته است که مقنن و مجریان قانون در راستای نیل به امنیت اجتماعی، حرصاً آدمیان بوده و بیش از پیش با تمسک به اسالیب مستحسن و متعالی، توسیع بایسته‌های نظام اجتماعی و تنویر توفّر کرامت انسانی را رقم زنند. به هر تقدیر با التفات به این حقیقت در کشور ایران پس از انقلاب اسلامی حسب اقتضای تحولی بنیادین در سیستم حقوقی، مقنن در حوزه‌های مختلف - البته با اندکی شتاب و عجله - اقدام به تقنین نمود. یکی از عمده‌ترین این حوزه‌ها، ناظر به نیروهای مسلح می‌باشد. در واقع مقنن اسلامی پس از انقلاب برای اولین بار با وضع قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح در تاریخ ۱۳۷۱/۵/۱۸ خلأ وجود یک قانون تقریباً جامع و مانع در این عرصه را پوشش داد به گونه‌ای که اذعان همگان را منی بر اینکه این قانون واقعاً قانونی ضابطه‌مند و منسجم است، به دنبال داشت.

قانون مذکور که به صورت موقتی و آزمایشی برای مدت پنج سال به اجرا در آمده بود در سال ۱۳۷۶ به مدت پنج سال دیگر تمدید شد. طی این برهه زمانی تجربه و عمل نشان داد که قانون مذکور علی‌رغم تمامی نقاط قوت و نوآوری‌های خاص آن، در برخی زمینه‌ها تا حدودی محل ایراد بوده و با مشکل مواجه است و لذا دیری نپایید که در اقدامی نیکو، ترمیم و اصلاح آن در دستور کار دست‌اندرکاران مربوطه قرار گرفت.

مسبق به چنین ضرورتی در سال ۱۳۸۱ یک لایحه قانونی که ایرادات قانون پیش گفته را رفع نموده و از بویایی خاص نیز برخوردار بود برای تصویب تقدیم مجلس شورای اسلامی گردید. این لایحه در ابتدا با ایراداتی از سوی شورای نگهبان مواجه شد لکن بالاخره با رفع آن ایرادات، لایحه مذکور مشتمل بر ۱۳۷ ماده و ۱۱ تبصره به صورت یک قانون جدید در تاریخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵ به تصویب و تأیید نهایی رسید. لایحه قانونی که در سال ۱۳۸۲ به تصویب و تأیید نهایی رسید، با برخورداری از چارچوب و مدلی پارادایمی در بسیاری از حوزه‌ها هم ایرادات قوانین سابق را برطرف نموده و هم از ابتکارات و نوآوری‌های عدیده‌ای برخوردار است که به جد محل اعتناست. البته شایان ذکر است که این قانون نیز مصون از ایراد نبوده و با برخی اشکالات مواجه است لکن نقاط قوت آن به حدی است که باعث شده ایرادات مذکور کمتر نمود یافته و بیشتر به دیده اغماض بدان‌ها نگریسته شود. مع هذا، عجلتاً بر وجه اختصار برخی از وجوه ممیزه،

ابشکارات و نقاط قوت آن از قرار ذیل اند؛

- پیش‌بینی قواعد خاص تخفیف و تبدیل مجازات‌ها
- سعی در پایبندی به اصول حاکم بر حقوق جزا
- تعیین میزان حداقل برای تخفیف مجازات
- توجه به هدف اصلاحی مجازات حبس با پیش‌بینی ضابطه‌مند مجازات حبس توأم با خدمت
- پیش‌بینی نهاد مرور زمان
- حمایت ویژه از حقوق نیروهای مسلح در مورد ضرر و زیان و خسارت‌های ناشی از جرایم
- پیش‌بینی مجازات‌های تکمیلی و جانشین
- اعمال سیاست راهبردی و اصولی جرم‌زدایی یا کاهش عناوین مجرمانه از شناسنامه کیفری قوانین مجازات جرایم نیروهای مسلح
- عدم توسل به مجازات شلاق و...
- علی‌ایحال نباید ایرادات و معایب - هرچند حداقلی - قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح را نادیده گرفت. باری به هر جهت برخی از اشکالات مشهود این قانون عبارتند از:
 - نگارش کلی و مبهم در برخی از مواد و استعمال برخی عبارات مبهم و دو پهلوی که دور از فن قانون‌نویسی می‌باشد، نظیر عبارت «به هر نحو» که در مواد متعددی از این قانون بکار رفته است و یا عبارت «تبانی» در ماده (۲۱) و...
 - ساطع بودن قرائت بومی شده نامنسجم از پارادایم «تسامح صفر»^۱ بر سیاست جنایی اتخاذی مقنن در بسیاری از بخش‌های این قانون توصیف آن که در زمان تدوین و نگارش این قانون، پیرامون شدت عملکردی مقنن در مبارزه با جرایم ارتكابی توسط نظامیان بحثی مبسوط راجع به برخورداری این قانون از رهیافت‌های اندیشه تسامح صفر مطرح بود و عملاً قانون مذکور از این مجری به شدت توجیه و قانونی راهگشا و کاربری توصیف می‌شد. و لذا با ملحوظ نظر قرار دادن این گزاره، در برخی زمینه‌ها از جمله جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی، مقنن به شدت هرچه تمام‌تر حداقل اقدامات مجرمانه را جرمی

سنگین تلقی و آن را مستوجب مجازات شدید محاربه و افساد فی الارض پنداشته است.^۱

- عدم دقت در نگارش برخی مواد قانونی که حاوی گزاره‌هایی هستند که در این قانون سالبه به انتفاع موضوع می‌باشند. مانند، بند (ه) ماده (۷) که به مجازات شلاق تعزیری اشاره کرده است در حالی که در این قانون برای هیچ جرمی مجازات شلاق پیش‌بینی نشده است.

کونه سخن، شایسته ذکر می‌نماید که در مجموعه محشای حاضر بر مدار کم‌نویسی به‌منظور اجتناب از حجیم شدن غیر ضروری کتاب، با بهره‌گیری از روش‌های کاربردی به‌گونه‌ای که خواننده ناگزیران راه را بهتر بکار آید و بیش‌رفته‌تران را تمتع و تعمق افزاید، سعی شده است که قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲ به‌صورت ماده به ماده و با ملحوظ نظر قرار دادن ارتباط معنایی آنها، تنقیح و تفسیر شده و به فراخور موضوعات و مواد مربوطه به رویه قضایی و آراء وحدت رویه، نظریات مشورتی اداره حقوقی قوه قضاییه و سازمان قضایی نیروهای مسلح، فرازهای فقهی و فتاوای مشهور فقها، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها، اندیشه‌های حقوقی صاحب‌نظران دانش حقوق و سایر قوانین مربوطه اشاره شود.

بی‌شک رهنمودها، مساعدت و یاری دوستان و اساتید دانشگاهی دیروز و امروز در نیل به این مهم بی‌تأثیر نبوده است و لذا وظیفه خود می‌دانیم که سخن به اطراء گشوده و از اساتید محترم دانشگاه آقایان دکتر عباس منصورآبادی (استادیار دانشگاه تهران)، دکتر حسین آقایی‌نیا (دانشیار دانشگاه تهران)، دکتر حبیب احمدی (استاد دانشگاه شیراز)، دکتر علی حسین نجفی ابرندآبادی (استاد دانشگاه شهید بهشتی)، دکتر حسن

۱. بر خلاف اکثر تحلیل‌ها و برداشتها که سیاست تسامح صفر را واکنش سریع، مؤثر و بدون گذشت و حتی سختگیرانه در برابر ارتکاب رویه رشد جرم در دهه‌های پایانی قرن گذشته میلادی نشان داده‌اند، این رویه بیش از آنکه به معنی سختگیری و شدت در کیفر یا برخورد قهرآمیز پلیس با متخلفین باشد، گویای نوعی سیاست عمومی نظارت و کنترل بی‌نظمی‌های اجتماعی و جرایم خرد است (علی صفاری، دیباجه در تسامح صفر: سیاست کیفری سختگیرانه در قبال جرایم خرد، بهروز جوانمرد (تألیف)، چاپ اول، انتشارات میزان، ۱۳۸۸، ص ۱۱). بر این اساس ادعای فوق‌الذکر از این مجری تبیین و مستدل می‌گردد که برداشت و قرائت مقنن در قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح و به‌عبارت دقیق‌تر برداشت اولیه تهیه‌کنندگان پیش‌نویس قانون مذکور، به وضوح نشان می‌دهد که ایشان نیز ملحق به همان گروهی هستند که در لسان خویش قرائت خاص و کاملاً قهرآمیزی از سیاست تسامح صفر دارند.

پوربافرانی (استادیار دانشگاه اصفهان)، دکتر محمود مالیر (استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان اصفهان)، دکتر مرتضی طبیبی (استادیار دانشگاه اصفهان) و نیز دوستان معزز و فرهیخته آقایان ایمان محترم قلاتی (دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی و وکیل دادگستری)، جمال انصاری (رئیس کل دادگستری استان قزوین و دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی)، اسلام مندنی (قاضی دادگاه عمومی کرمین و دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی)، اردوان عزیزی (مستشار دادگاه کیفری استان کهگیلویه و بویراحمد و دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی)، مهدی آقایی (دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی و قاضی دادگستری تهران)، اصغر حسینی (دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی و قاضی دادگستری)، سید مرادی (دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی)، ایوب میلکی (دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی)، محمدعلی بذرافشان (وکیل دادگستری)، سید محسن زهری (دانشجوی دکتری و مدرس دانشگاه)، رضا سلطانی بیدگلی (وکیل دادگستری)، سید عباس شاه‌مرادی (وکیل دادگستری)، روح‌الله جلیلی، علی روحانی، علی عربی، مصطفی زراعت‌پسینه (وکیل دادگستری)، آرش کرم نژاد برواتی (وکیل دادگستری)، روح‌الله طالب‌وند (کارشناس حقوقی)، عاصم محمدی (دانشجوی دکتری حقوق خصوصی و مدرس دانشگاه و وکیل دادگستری) و همین‌طور از فاضل ارجمند جناب آقای دکتر عباس جعفری دولت‌آبادی (دانشجوی عمومی و انقلاب تهران و سردبیر ماهنامه تعالی حقوق) و نیز از کلیه پرسنل محترم سازمان قضایی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تقدیر و تشکر نماییم.

در پایان به لحاظ کاستی فراوان این نوشته از اساتید و خوانندگان نکته‌سج و ارباب فضل و معرفت، اعتذار طلبیده و طلب اغماض داشته و صمیمانه تقاضا می‌کنم که با ارائه نظرات و انتقادهای سازنده خود، مؤلفین را رهین منت خویش گردانند.

به قول مرحوم عماد اصفهانی:

«أَتَى رَأَيْتَ أَنَّهُ لَا يَكْتَبُ إِنْسَانٌ كِتَابًا فِي يَوْمِهِ إِلَّا قَالَ فِي غَدِهِ: لَوْ غَيَّرَ هَذَا لَكَانَ أَحْسَنَ، وَلَوْ زِيدَ كَذَا لَكَانَ يَسْتَحْسَنُ، وَلَوْ قُدِّمَ هَذَا لَكَانَ أَفْضَلَ، وَلَوْ تُرِكَ هَذَا لَكَانَ أَجْفَلَ، وَ هَذَا مِنْ أَعْظَمِ الْعَبَرِ، وَ هُوَ دَلِيلٌ عَلَى اسْتِيلَاءِ النِّقْصِ عَلَى جَمَلِهِ الْبَشَرِ.»^۱

۱. به نقل از: یاقوت حموی، شهاب‌الدین ابو عبدالله یاقوت بن عبدالله، معجم الادباء، الطبعة الثانية، المجلد الاول، مصر، المعارف العصرية، مكتبة القراء و الثقافة الادبية، مقدمة الكتاب.

«من دیدم انسان امروز کتابی نمی‌نویسد مگر آن که فردای آن روز می‌گوید، اگر این نوشته تغییر یابد بهتر است، و اگر این مطلب بر آن افزوده شود، نیکوتر، و اگر این مطلب جلوتر آید، افضل و اگر آن عبارت حذف شود زیباتر، و این از بزرگترین عبرت‌هاست، و خود دلیلی است بر غلبه نقص بر همه افراد بشر.»

تهران - بهمن ماه ۱۳۹۰ خورشیدی

www.ketab.ir